

به نام خداوند جان و خرد   کزین برتر اندیشه برنگذرد

سوابق تحصیلاتی، شغلی و علمی و پژوهشی دکتر صفر عبدالله:

تحصیلات:

مقطع تحصیلی: دکترا
ادبیات فارسی
دوره لیسانس: دانشگاه دولتی تاجیکستان، سال 1978
دوره فوق لیسانس: انستیتوی ادبیات جهان، موسوم به «گورکی»
در شهر مسکو سالهای 1979-1980
دوره دکترا: انستیتوی ادبیات جهان که در عمل پژوهشگاه است،
سالهای 1981-1984

سوابق شغلی:

از سال 1984 تا سال 1992 استادیار و سپس دانشیار دانشگاه
ادبیات جهان (مسکو)، همزمان پژوهشگر ارشد پژوهشگاه
خاورشناسی آکادمی علوم تاجیکستان
از سال 1993 تا 2012 پژوهشگر ارشد و رئیس بخش ایرانشناسی در
انستیتوی خاورشناسی وزارت علوم و آموزش جمهوری قزاقستان.
از سال 1993 تا 2005 دانشیار زبان و ادبیات فارسی در
دانشگاههای قزاقستان
از سال 2005 تا کنون استاد (پروفسور) دانشگاه روابط بین
المللی و زبانهای جهان موسوم به آبلای خان در شهر آلماتی
از سال 1989 عضو اتحادیه نویسندگان شوروی سابق و در حال
حاضر عضو اتحادیه‌های نویسندگان تاجیکستان و قزاقستان.

فعالیت های علمی و پژوهشی

بیشتر فعالیت ایشان در زمینه تحقیق زبان و ادب فارسی و ارود
است. او همچنین آثاری را از زبانهای روسی و قزاقی به زبان
فارسی و تعداد بی شماری مقاله ها و پژوهشهای علمی محققان
ایرانی را از فارسی به روسی ترجمه کرده است. بارزترین
فعالیت های ایشان به شرح زیر است:

1 - موسس و سردبیر فصلنامه علمی «ایران نامه» به زبان روسی (شروع
انتشار از سال 2007 و تاکنون 21 شماره از این مجله ی وزین
منتشر شده و شماره 22 نیز زیر چاپ است).

این فصلنامه ی علمی ایران شناسی در کشورهای مستقل مشترک
المنافع پخش می گردد و به اعتراف متخصصین و صاحب نظران یکی
از بهترین نشریه های علمی در زمینه ی خاورشناسی و ایران
شناسی محسوب می شود. و از سوی محققان بزرگ ایران شناس از
نظر علمی بسیار مثبت ارزیابی گردیده است.

در این مجله، مقالات فراوانی که برخی به قلم خود ایشان و بیشتر به قلم دانشمندانی که در سراسر جهان به مسائل ایران پرداخته‌اند، به زبان روسی منتشر می‌شود. از آنجا که مجله به زبان روسی چاپ می‌شود، کار ایشان تنها نوشتن مقاله نیست؛ بل که برگردان مقاله‌ها به زبان روسی از زبان‌های مختلف هم به عهده‌ی ایشان

است. در این مجله مقالاتی چون:

هدیه‌ی ایران به تمدن جهان

تعلیمات فلسفی ملاصدرا

اقوام ایرانی در چین بزرگ

رنسانس فرهنگی ایران در چین بزرگ

وطن در جهان‌نگری ادب پارسی

معماری خراسان بزرگ

نقش آتش در جهان‌بینی اقوام ایرانی

گلستان عرفان ایرانی

معنویت و دنیویت در رسایل اخوان‌الصفاء

همکاری سغدیان و ترکان در چین

تاریخ هنر ایرانی در عهد ساسانی

علم مدیریت در عهد ساسانی

سغدیان و امپراطوریان

آسیای مرکزی در زمان هیپتالیان

واژه‌های ایرانی در زبان یونانی

خدمات متقابل ایران و اسلام

و دهها مقاله‌ی دیگر از نویسندگان بزرگ جهان و ایران که

نام‌های آشنایی چون:

دکتر حداد عادل

دکتر حسین نصر

الکساندر قادر بایف

دکتر رضا اردکانی

پرفسور شریف شکورف

پرفسور اکبر تورسان‌زاد

دکتر جلال خالقی مطلق

دکتر اسلامی ندوشن

دکتر اعوانی

دکتر دینانی

دکتر دادبه

دکتر فریدون جنیدی

شهید مرتضی مطهری

دکتر علی‌شیر آکاشف

پرفسور اکیم مشکین

دکتر ابلیت کمالف

و بسیاری از محققان روس، قزاق، تاجیک، ارمنستان، تاتارستان

و ... که به سبب طولانی شدن این معرفی نامه از یادکرد آن‌ها

سرمی‌پیچم.

2 - تالیف کتاب

- 1.2- سنن حماسه های ملی در شعر معاصر - به زبان روسی - دوشنبه 1984
- 2.2 - نور سخن (مجموعه مقالات ایرانشناسی چاپ شده در مطبوعات ایران ، تاجیکستان و افغانستان) - به زبان فارسی و خط سریلیک - شهر آلماتی سال 2005
- 3.2. - پلهای جادویی (به زبان روسی) در باره شعر فارسی - منشر شده در شهر آلماتی - سال 2005
- 4.2. - نوروز هدیه ایران به جهان (تنظیم و تحقیق دکتر صفر عبدالله به زبان روسی) شهر آلماتی سال 2006
- 5.2 - فهرست نسخ خطی فارسی در کتابخانه ملی قزاقستان (با همکاری سید باقر کمال الدینی) - شهر آلماتی سال 2008
- 6.2. - مرثیه خورشید (درباره ی زندگی و شعر اتاد لایق شیر علی شاعر بزرگ پارسی گوی و رارودان)، نشر اول سال 2000 و نشر دوم در سال 2001 با تجدید نظر و تکمیل در 2000 نسخه
- 7.2. - شرنگ اندوه (سوگنامه ی استاد لایق)، دوشنبه، 2001.
- 8.2. - فرهنگ تخصصی روسی-فارسی و فارسی روسی، آلماتی، 2011 (1390).

3 - تالیف مقاله

- تالیف بیش از 250 مقاله علمی و پژوهشی در زمینه های زبان و ادبیات فارسی، سنن و آیین های ملی ایرانی، حماسه های ملی و شعر معاصر و مسایل مربوط به ترجمه ی ادبیات فارسی به روسی از جمله مقاله های:
- 1.3 - مسئله ی تاثیر و تاثر و ترجمه غزلیات حافظ به زبان روسی (برای دایره المعارف بزرگ اسلامی)
  - 2.3 - مسئله ی تاثیر و تاثر و ترجمه غزلیات مولانا به زبان روسی (برای دایره المعارف بزرگ اسلامی)
  - 3.3 - سعدی به زبان روسی (برای دایره المعارف بزرگ اسلامی)
  - 4.3 - سعدی در تاجیکستان (برای دایره المعارف بزرگ اسلامی)
  - 5.3 - "تحلیل زیبایی شناختی دو غزل سعدی" مجله ی سعدی شناسی، دفتر 14 اول اردیبهشت ماه 1390 ویژه ی غزل.
  - 6.3 - "بشر دوستی سعدی" کتاب روابط تاریخی - فرهنگی ایران و دشت قبیچاق در قرون 13 تا 18 میلادی. جلد اول، مرکز اسناد و تاریخ دیپلماسی، تهران 1387.
  - 7.3 - "شعر شاعر عاشق" (پیرامون اشعار عاشقانه ی مومن قناعت) مجله ی صدای شرق 1984 شماره ی 7
  - 8.3 - "نور سخن" درباره ی ویژگی های هنر شاعری استاد لایق، مجله ی صدای شرق 1991، شماره ی 5
  - 9.3 - "شاعر و شعری اگر هست" پیرامون اشعار "بازار صابر" مجله ی صدای شرق 1989، شماره ی 12
  - 10.3 - "شاعر عشق و اندیشه" پیرامون اشعار "علی موسوی گرمارودی" 2002، در کتاب "دیدار با گرمارودی، مقالات و دیدگاه های فرهیختگان تاجیکستان درباره ی استاد گرمارودی" دوشنبه 1382

- 11.3 - "تصویر تازه ی کاخ تمدن" پیرامون رمان "فردوسی" نویسنده ی تاجیک "صاتیم اولوغ زاده" 1986، هفته نامه ی ادبیات و هنر، تاجیکستان
- 12.3 - "حلقه ای از زنجیره ی زرین" پیرامون فعالیت های ایران شناسی استاد "اکبر تورسان" فیلسوف نامدار تاجیک در هفته نامه ی آموزگار، اکتبر 1989
- 13.3 - "جسارت هنری می باید" انتقاد از داستان نویسی معاصر تاجیک انتشار شده در مجله ی صدای شرق 1989
- 14.3 - "فرهنگ به دفاع نیاز دارد" گزارش صفرعبدالله از وضع ایران شناسی و تحقیق ادبیات فارسی در شوروی سابق (زبان روسی) انتشار شده در مجله ی "مسایل ادبیات" نشریه ی علمی آکادمی علوم اتحاد شوروی 1989 شماره ی 10
- 15.3 - "ما که کورانہ عصاها می زنیم" مقاله ی انتقادی پیرامون خوار شدن سخن و بی قدری کلام در روزگار ما در تاجیکستان، هفته نامه ی "چراغ روز" 1999، شماره ی 2
- 16.3 - "مناظره ی جوانان و پیران" انتقاد پیرامون مسایل مربوط به نسل های مختلف داستان نویسان معاصر تاجیک، مجله ی صدای شرق 1988
- 17.3 - "نقش ادبیات فارسی در شکل گیری ادبیات زبان ترکی اقوام آسیای مرکزی" مجله ی ادب شماره ی 2 سال 2004 دوشنبه
- 18.3 - "پیوند خط با زبان" (در رابطه با مسایل مربوط به ضرورت احیای خط فارسی در تاجیکستان و پیوند ناگسستنی خط با زبان) این مقاله که سال 1988 نوشته شده بود اول در تاجیکستان در کتاب "درس خویشتن شناسی" 1988 دوشنبه، و سپس در مجله ی کیهان فرهنگی در ایران و مجموعه ی دُرّ دری 1372 انتشار یافته است.
- 19.3 - "مقاله ی دو زبانی یا بی زبانی" (پیرامون فراز و فرود زبان فارسی تاجیکی و علیه رسمی اعلام کردن زبان روسی در تاجیکستان) هفته نامه ی ادبیات و هنر، اوت 1990 دوشنبه
- 20.3 - "چو بشنوی سخن اهل دل... " پیرامون فراز و فرود زبان فارسی در تاجیکستان و وضع کنونی زبان. هفته نامه ی ادبیات و هنر 1990،
- 21.3 - "چه را باید ترجمه کرد" درباره ی فراز و فرود ترجمه ی شعر فارسی - تاجیکی به زبان روسی. هفته نامه ی "مدنیت تاجیکستان" 1981
- 22.3 - "ویران کردن حقیقت تاریخ باید پیشگری شود" مقاله ی انتقادی درباره ی فارسی ستیزی در ازبکستان. هفته نامه ی "معارف و مدنیت" به تاریخ 27 دسامبر 1979
- 23.3 - "تاریخ یاوه گویی را تحمل نمی کند" انتقاد از دست یازی به فرهنگ و تمدن ایرانی در قزاقستان و وارونه نشان دادن حقایق تاریخی در پژوهش های عالمان قزاق. این مقاله به زبان روسی در هفته نامه ی "زمان (اِپوخا)" 29 نوامبر سال 2002 شهر آلماتی به چاپ رسیده است.
- 24.3 - "شرح این هجران و این خون جگر" پاسخ به ایران ستیزی پان ترکیست های آسیای مرکزی. این مقاله به زبان روسی در

هفته نامه ی "نسل جدید (نُویه پوکالینیه)" 2004، شهر آلماتی منتشر شده است.

25.3 - "وارونه نشان دادن و مسخ تاریخ به سود ادبیات نیست... " انتقاد از رمان تاریخی "اولماس قایه لر(قله های جاویدان)" نویسنده ی ازبک "محمدعلی محموداف" در ستایش تیمور لنگ که به تحقیر ایران و ایرانی روانه شده و شعار قهرمان این بوده است که "فارسی راباید از ورارود بیرون کرد!!!" این مقاله سال 1982 در مجله ی معروف "دوستی خلق ها" که با تیراژ بیش از 1.5 میلیون انتشار می یافت در مسکو چاپ شد و سپس در مجله ی پامیر به زبان روسی در تاجیکستان منتشر شد.

26.3 - "افسوس که در جهل مرکب مانده ایم" (به زبان روسی) انتقادی از مقالات متعدد پروفیسور قزاق "عالم قل برمانقلوف" در رابطه با تاریخ ایران، اسلام و فرهنگ ترکی و دست یازی آشکارا بر میراث ایرانی. منتشر در مجله ی "اپوخا" سال 2002 آلماتی.

27.3 - "ایران و توران به روایت شاهنامه ی فردوسی" بخش اول به زبان روسی در کتاب "آسیای مرکزی: گفتگوی تمدن ها در قرن 21"، آلماتی سال 2003 بخش دوم این مقاله به نام "ایران و توران به روایت شاهنامه ی فردوسی" در کتاب "رحمت نامه" (مجموعه ی مقالات علمی به مناسبت هفتادمین سالگرد خاورشناس و مردم شناس روسیه آقای "رحمت رحیم اف") سن پترزبورگ سال 2008 صفحات 24-37

28.3 - "مناسبات مرزی ایران و توران به روایت شاهنامه ی فردوسی" فصلنامه ی "تاریخ روابط خارجی" نشریه ی مرکی اسناد و تاریخ دیپلماسی وزارت امور خارجه، سال دوم، شماره های 7 و 8 تابستان و پاییز 1380، صفحه ی 7 الی 17

29.3 - "دنبال کیفیت باید بود نه کمیت... " انتقاد پیرامون ترجمه ی شعر فارسی به زبان روسی، مجله ی "دروژبا نارودوف" سال 1982 شماره ی 2

30.3 - "ایران و خطر دموکراسی سازی با شیوه ی آمریکایی" مجله ی "جهان اوراسیا" به زبان روسی، سال 2007، شماره ی 5

31.3 - "نوروز ایرانیان" مقاله به زبان روسی، مجله ی "جهان اوراسیا" سال 2008 شماره ی 3

32.3 - "نگاهی به تاریخ عرفان و تصوف" به زبان روسی، مجله ی "اندیشه (میسِل)" شماره ی 3 سال 2008

33.3 - "نگاهی به تصوف در ایران و آسیای مرکزی" به زبان روسی، مجله ی "ژولدوز (ستاره)" سال 2009 شماره ی 2

34.3 - "پل های جادویی" (پیرامون روابط متقابل ادبیات فارسی و روسی) به زبان روسی، مجله ی پامیر، شماره ی 12 سال 1989

35.3 - "جام شکسته" (پیرامون ترجمه ی شعر فارسی به زبان روسی) به زبان روسی، مجله ی پامیر شماره ی 36.3 - 5 سال 1986

37.3 - "سخن را وزن و تمکین زمین باید" (تاثیر شاهنامه ی فردوسی به مثنوی های مومن قناعت) به زبان روسی، در مجموعه ی مقالات علمی پژوهشگاه زبان و ادبیات رودکی آکادمی علوم تاجیکستان، 1984

- 38.3 - "مثنوی های مومن قناعت و نظم حماسی در دوران معاصر" پیرامون تناسب روحیه ی حماسی و غنایی در شعر معاصر. مجله ی "علوم سخن شناسی" (فیلولوژیچسکی نائوکی) مسکو 1982 شماره ی 9
- 39.3 - "درخت دوستی بنشان ...". مسایل زبان و هویت ملی در شوروی سابق، مجله ی "کمونیست" مسکو 1989 شماره ی 8
- 40.3 - "سرنوشت شعر و وضع نقد ادبی در تاجیکستان" مجله ی "دوستی خلق ها" (دروژبا نارودوف" سال 1983 شماره ی 11 "طراوت شعر و دارایی زندگی" انتقادی بر کتاب عسکر حکیم، شاعر و منتقد تاجیک، مجله ی پامیر، شماره ی 3 سال 1983
- 41.3 - "به همه نغمه ی ناجور دلم می سوزد ...". پیرامون ترجمه ی شعر، مجله ی پامیر 1980 شماره ی 9
- 42.3 - "مومن قناعت شاعر حماسه سرا است" پیرامون داستان های منظوم مومن قناعت، مجله ی ایران نامه شماره های 3 و 4، سال 2007
- 43.3 - "میراث فرهنگی ایران در قلمروی قزاقستان کنونی" (چشم انداز تحقیق و پژوهش در مجموعه ی "روابط تاریخی ایران و دشت قبچاق") کتاب دوم، آلماتی 2007
- 44.3 - چرا باید ترجمه کرد و چرا نباید ترجمه کرد؟ که در کتاب ترجمه یادبیات: بحث ها و اندیشه ها از صفحه 324 تا 372 چاپ شده و 1040 استناد به این مقاله شده است).
- 45.3 - حافظ در روسیه
- 46.3 - سخنی چند از نوروز عجم در مجله میراث مشترک شماره 3، 1385
- 47.3 - اهمیت نسخ خطی نادر به زبان فارسی موجود در کتابخانه ملی قزاقستان، هفته نامه ادبیات، شماره 50، 11 دسامبر 2008
- 48.3 - نوشتن از ژرفای جان و یا مردی از تبار بزرگان (درباره ی فعالیت های علمی و پژوهشی فیلسوف و ایران شناس بزرگ تاجیک اکبر تورسان)، هفته نامه ی آزادگان شماره های 44 و 45 سال 2009
- 3.49 - سامانیان و رستاخیز فرهنگی (نقش بوعلی سینا و فردوسی توسی در این رستاخیز)، چاپ شده در مجموعه مقاله های حکمت سینوی (برگزار شده از سوی انجمن حکمت و فلسفه)، 1390، تهران
- 50.3 - تصوف چیست، مجله ی ژولدز (ستاره) به زبان قزاقی، شماره 2، سال 2009
- 51.3 - نوروز ایرانی و جهانی شدن آن، متن سخنرانی در همایش بین المللی نورز در تهران، سال 1390، چاپ شده در روزنامه اطلاعات و دیگر مقالات که در اینجا امکان نوشتن تمامی آنها نیست.

4 - ترجمه کتاب:

- 1.4 - کتاب اندیشه های آبای (در ایران تحت عنوان: "نگاهی به زندگی و آثار آبای" منتشر گردیده است. ترجمه از قزاقی به

فارسی و با پیشگفتار دکتر صفرعبدالله، تهران - انتشارات سروش
1374

2.4 - ایران چه حرفی برای گفتن دارد؟ نوشته دکتر محمد علی اسلامی ندوشن (ترجمه از فارسی به روسی با همکاری سرکار خانم زرینه ژاندسوا، ویرایش صفرعبدالله)، 2008، آلمانی
3.4 - "عشق مانی نقاش" (داستان)، تیمور ذوالفقاراف، از زبان روسی به فارسی باخط سیریلیک، دوشنبه 2005
4.4 - "گرگ خاکستری" داستانی از مختار عوض اف نویسنده ی بزرگ قزاق، ترجمه از قزاقی به زبان فارسی برای چاپ در مجله ی بخارا (ایران) سال 1376

5 - ترجمه مقاله:

مقاله های بسیار از روسی به فارسی و از فارسی به روسی ترجمه شده است به عنوان نمونه مقاله های زیر از فارسی به روسی ترجمه در فصلنامه ایران نامه چاپ شده است:
مقالاتی از استاد سید حسین نصر، استاد غلامحسین ابراهیم دینانی، استاد اصغر دادبه، استاد سیروس شمیسا، استاد شفیعی کدکنی، استاد محمد علی اسلامی ندوشن، خانم شیرین بیانی، دکتر حداد عادل، دکتر علی محمدی، دکتر رضا اردکانی، دکتر نوریان، دکتر محمد باقر کمال الدینی و ده ها تن دیگر از نویسندگان و صاحب نظران ایرانی به زبان روسی ترجمه کرده است که در مجلات و مجموعه های مختلف روسی زبان به چاپ رسانده است.

6 - تنظیم و ویراستاری کتاب:

1.6 - "آسیای مرکزی: گفت و گوی تمدن ها در قرن 21" انتشارات دایک پرس، آلمانی 2003
2.6 - "روابط تاریخی ایران و دشت قپچاق" به زبان روسی کتاب نخست آلمانی 2005،
3.6 - "روابط تاریخی ایران و دشت قپچاق" به زبان روسی کتاب دوم سال 2007
4.6 - "عرفان در ایران و آسیای مرکزی" به زبان روسی، آلمانی 2007 انتشارات دایک پرس
5.6 - آثار منتخب شاعر و دانشمند بزرگ روس زبان قزاقستان « اولژاس سلیمانوف » در 8 جلد به زبان روسی 2005 انتشارات آتامورا
6.6 - "ایران چه حرفی برای گفتن دارد؟" به زبان روسی، آلمانی 2008
7.6 - ویراستاری و تدوین کتاب "اندیشه و زیبایی شناسی"، شریف شکوراف (مجموعه مقالات فرهنگ شناس و ایران شناس بزرگ روسیه پیرامون فرهنگ ایرانی و اسلامی)، آلمانی، انتشارات دایک پرس، 2008
8.6 - سخنان قصار اولژاس سلیمان اوف تحت عنوان "به مردم دروغ نگفتم..." گلچینی از اندیشه های والای حکیم و شاعر بزرگ روس زبان قزاق پیرامون ادبیات، جامعه، طبیعت، تاریخ و فلسفه ی زندگی انسان ها. در 400 صفحه، با سه بار تجدید چاپ،

- گردآوری، پیش‌گفتار، تدوین و ویراستاری توسط دکتر صفرعبدالله،
آلماتی سال 2011
- 9.6 - . ویراستاری و تدوین داستان های ساتیم جان سانبايف
تحت عنوان "اشتر سفید" آلماتی 2011
- 10.6 - . ویراستاری و تدوین کتاب آباي به نام "اندرزنامه"
به زبان روسی، آلماتی 2011
- 11.6 - . پیشگفتار به اشعار منتخب غزلسرای بزرگ قزاق،
موقاغلی موقاتایف "آهنگ عشق" به زبان قزاقی، آلماتی 2011
- 12.6 - . ویراستاری، تدوین و مقاله ی آغازین به کتاب
"ادبیات زندگی است...". شاعر و نویسنده ی بزرگ قزاق "اولژاس
سلیمان اف"، آلماتی 2011
- 13.6 - . ویراستاری، تدوین و مقاله ی آغازین به کتاب "صحبت
ها و محاورات استاد اولژاس سلیمان اف"، آلماتی 2011
- 14.6 - . تدوین و ویراستاری مجموعه ی آثار شاعر و داستان
نویس بزرگ روس زبان تاجیک "تیمور ذوالفقاراف" تحت عنوان
"داستان ها و روایت ها" انتشارات "کتابخانه ی اولژاس"
آلماتی 2011
- 16.6 - . تدوین، ویراستاری و پیش‌گفتار بر کتاب "نبوغ
اولژاس" (مجموعه ی مقالات نویسندگان و اندیشمندان جهان در
باره ی زندگی و آثار اولژاس سلیمان اف) از سال 2006 تا کنون
سه بار تجدید چاپ شده و آخرین بار در سال 2011 با تکمیل و
تصحیح در 800 صفحه به چاپ رسیده است.
- 16.6 - . "دیوان رودکی سمرقندی" تهیه، تصحیح و حواشی قادر
رستم تحت نظر صفرعبدالله، آلماتی 2007
- 17.6 - . منتخب اشعار اولژاس سلیمان اف تحت عنوان "شعرها و
مثنوی ها" از سلسله کتاب های "خزانه ی طلایی"، تهیه، تدوین،
ویراستاری و پیش‌گفتار صفرعبدالله، آلماتی 2006
- 18.6 - . "چو در هر سخن خنده ای از خداست..." منتخب اشعار
استاد اولژاس سلیمان اف به زبان روسی، تدوین و ویراستاری
صفرعبدالله. آلماتی 2011
- 19.6 - . اشعار منتخب ابوالقاسم لاهوتی کرمانشاهی به زبان
روسی، 1987، مسکو، انتشارات ادبیات کودک، تدوین و پیشگفتار
صفرعبدالله.
- 20.6 - . "فهرست تفسیری آثار اولژاس سلیمان اف" ویراستاری
علمی و پیشگفتار صفرعبدالله، انتشارات کتابخانه ی ملی
قزاقستان، 2006
- 21.6 - - برگردان خط کتابت "باغ معنا" (نوشته ی دکتر علی
موسوی گرمارودی) از فارسی به سریلیک و تالیف پیش‌گفتار بر
آن ، 2005، دوشنبه.
- 22.6 - - سوز ناتمام (نوشته فرزانه خجندی) از سریلیک به
فارسی و تالیف پیش‌گفتار بر آن، تهران، 1385

شرکت و سخنرانی در بیش از 50 همایش بین المللی در زمینه ی ایران شناسی و زبان و ادب پارسی در ایران، روسیه، ارمنستان، جمهوری آذربایجان، پارکستان و ...

8 - سایر فعالیت ها

- 1.8 - ایجاد مرکز مطالعات فرهنگ ایران و آسیای مرکزی در شهر آلماتی (قزاقستان)
- 2.8 - مصاحبه دکتر صفر عبدالله و دکتر دادبه در 5 شماره روزنامه اطلاعات و سپس در جلد نخست کتاب نامه ی ایران در حدود 50 صفحه چاپ شده است.
- 3.8 - مصاحبه های فراوان از طریق تلویزیون قزاقستان پیرامون روابط متقابل فرهنگ و تمدن ایرانی و اقوام ترک زبان آسیای مرکزی. در طول سال های 1993 تا 2010
- 4.8 - ویژه گفتارهایی پیرامون تاریخ، فلسفه و آیین های نوروزی توسط کانال های تلویزیونی قزاقستان، میر (مرکز کانال تلویزیونی کشورهای مستقل مشترک المنافع واقع در مسکو). سال های 1999، 2001، 2003، 2006 و 2010 فیلم هایش موجود است
- 5.8 - تاسیس دوره های رایگان تدریس زبان فارسی برای کارمندان آکادمی علوم قزاقستان و داوطلبان در سال های 2001 تا 2009
- 6.8 - بیش از 35 سال تدریس زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه های مختلف مسکو، دوشنبه و آلماتی.
- 7.8 - شرکت در برنامه های زنده و تکرار از کانال های مختلف صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران.
- 8.8 - راه اندازی بیش از 20 همایش و کنفرانس های مختلف علمی در زمینه های مختلف ایران شناسی در قزاقستان.
- 9.8 - تاسیس و اجرای برنامه های تلویزیونی احیای عجم در سال های 1990 و 1991.
- 10.8 - گرداننده، دبیر علمی و مترجم همیشگی کنفرانس های علمی مربوط به ایران شناسی در قزاقستان.
- 11.8 - انجام ترجمه ی همزمان فارسی روسی و روسی فارسی در همایش های مختلف در قزاقستان و روسیه.
- 12.8 - همکاری و انجام ترجمه های تخصصی هنگام حضور هیئت های رسمی جمهوری اسلامی ایران در قزاقستان از سال 1992 تا امروز.
- 13.8 - سازماندهی و برگزاری شب های شعر و ادب ایران در قزاقستان.
- 14.8 - عضو شورای علمی دانشگاه روابط بین الملل و زبان های جهان موسوم به آبلای خان در آلماتی - قزاقستان.
- 15.8 - عضو هیئت تحریر مجله ی اکراد قزاقستان با عنوان نوبهار.
- 16.8 - ویراستاری مجموعه ها و امور نشر مربوط به رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در قزاقستان به زبان روسی.
- 17.8 - شرکت فعال در برگزاری المپیادهای زبان و ادبیات فارسی در سطوح مختلف برای معلمین و دانشجویان زبان فارسی در قزاقستان.

18.8 - مصاحبه با ایراس درباره وضعیت و دورنمای زبان فارسی
و ایران‌شناسی در تاجیکستان